

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő. MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Lehet-e választási paktum a biharmegyei magyarság és a román nemzeti párt között

Thury Kálmán dr. nyilatkozata

A román nemzeti párt belényesi nagygyűlése után tegnap tartotta meg a párt megyei szervezete gyűlését. Az ülésen a tisztikar kiegészítésén kívül fontos határozatot hoztak a közeli községi és megyei választásokra nézve. A határozatnak egyik legfontosabb része az, amely a választásokon a magyarsággal szemben követendő magatartásról szól. A határozat értelmében

a biharmegyei nemzeti párt paktumtárgyalásokat kezd a magyarság vezetőivel és amennyiben a tárgyalások nem vezetnek eredményre, úgy személyi tárgyalásokat fog folytatni olyan irányban, hogy a magyar többségű szavazó körökben a nemzeti párt listájára magyarokat is felvesz.

A határozat megfelel a román nemzeti párt központi végrehajtó bizottságától nyert utasításnak.

Az érdekes határozat ügyében kérdést intéztünk dr. Thury Kálmánhoz, a biharmegyei magyarság vezető egyéniségéhez, akitől a következő választ nyertük:

— A nemzeti párt határozatát még nem ismerem. Annyit azonban kijelenthetek, hogy a biharmegyei tagozat a választások kérdésében csak olyan állást foglalhat el, amilyenre a Magyar Párt központja utasítást ad. Egy tagozat sem vállalhatja a felelősséget azért, hogy külön megállapodásokat létesítsen.

— Megtörténhetik az, — mondotta még Thury dr. — hogy a Magyar Párt központja egyes tagozatoknak szabad kezdet ad, de ismétlem, akkor sem lehet helye semmiféle személyi tárgyalásnak és a biharmegyei

tagozat minden tagja szigorúan alá kell hogy vesse magát a pártfegyelemnek.

Meggyilkoltak egy papot a faszisták Rómában

Pokolgépész merénylet készült

egy velencei újságíró ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Nem mulik el nap, hogy Olaszországban valami politikai gyilkosság, merénylet, faszista erőszakoskodás ne történjék. A faszisták sűrű rémreteinek sorozatából kiemelkedik az, mely hétfőn történt Rómában. A város központjában részeg faszisták leszúrták Genniny szerzetest a Gregorianus-egyetem filozófia-tanárát.

Másnap kedden viszont Velencében történt egy súlyos excesszus. A Gazzettino

— Egyébként az csak természetes, ha a nemzeti párt biharmegyei szervezete megkeresést intéz a magyarság vezetőihez tárgyalások céljából, a tagozat vezetősége foglalkozni fog a kérdéssel, illetve felterjeszti azt a párt központi vezetőségéhez.

című ellenzéki lap főszerkesztőjének egy csomagban pokolgépet küldtek, amelynek a csomag felbontásakor kellett volna lerobbannia. A főszerkesztő, aki ellen már háromszor követtek el merényletet a faszisták, elég óvatos volt ahhoz, hogy szakértővel bontassa fel a gyanús csomagot.

A rendőrség nyomoz a tettesek után; eddig azonban nincs eredmény.

KÜLFÖLD

Beniczky Odön ügye a magyar nemzetgyűlés előtt

Parlamentti bizottság kiküldetését követeli az ellenzék

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar nemzetgyűlést tegnap délután fél 1 órakor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök és elparentálta Mikovinyi Jenő és Hegedűs György dr. képviselőket, azután Visontai Soma dr., Zsilinszky Mihályt és Zichy Agoston grófot. Az ülésen Walkó Lajos kereskedelmi miniszter kivételével az egész kormány jelen volt.

Az elnök javasolja, hogy csütörtökön délelőtt 10 órakor ülésezzenek és a mentelmi ügyeket tárgyalják.

Ekkor Bethlen István gróf miniszterelnök szól hozzá a napirendhez. Peidl Gyula indítványát

házaszályellenesnek és elfogadhatatlannak tartja. A drágaság kérdése érinti az egész magyarságot és a kormány állandóan foglalkozik vele, sőt Vass József dr. népjóléti miniszter ezen a téren számos sikert ért el. A gazdasági életben nem hatalmi szóval és parlamentti felszólalásokkal lehet hatni. A munkanélküliség Magyarországon is súlyos, mint a külföldön, de a szakszervezetek által kimutatott 32.000 munkanélküli — túlzás.

Több felszólalás után Peidl Gyula indítványát, házaszályellenességre való hivatkozással nem bocsátják szavazásra.

Ezután Györki Imre dr. (szocialista) az igazságügyminiszterhez interpellál a Beniczky-ügyben. Ezt a kérdést — mondja Györ-

ki dr. — nem bírói ítélettel, hanem parlamentti bizottsággal kell elintézni. Felhívja Andrássy Gyula grófot, Pallavicini György örgrófot, Rakovszky Istvánt és Károlyi József grófot, — akikre Beniczky Odön hivatkozott — nyilatkozni a nemzetgyűlés előtt e kérdésről.

Pesthy Pál igazságügyminiszter ideiglenes válaszában kijelenti, hogy a Beniczky-ügyben parlamentti bizottság kiküldése nem célravezető. A bíróság előtti ügyről van szó, ezért véleménynyilvánítással nem akar elébe vágni az ítéletnek.

Klebensberg Kunó gróf közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a Magyar Tudományos Akadémia érdemeinek törvénybe iktatásáról és állami támogatásának felemeléséről.

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	335	—	áru	340	pénz
Dollár	208	—	"	207	"
Cseh korona	620	"	"	618	"
svájci frank	4035	"	"	4020	"
Osztrák shilling	2945	"	"	2935	"
Francia frank	945	"	"	935	"
Angol font	1014	"	"	1011	"
Lira	830	"	"	820	"

A mai zürichi nyitás

BUKARESI 250—

BERLIN	12345	PARIS	2325—
NEW-YORK	51875	PRAGA	1535—
LONDON	251050	B. PEST	7260
BÉCS	7315—		

A Szigligeti-társaság matinéja

Erdekes új tervet valósít meg a Szigligeti Társaság, azt, hogy rendszeres havi matinéit ezentúl csak nagyobb ünnepek alkalmával rendezi a színházban, egyébként a Katholikus Kör nagytermében tartja meg, ahol belépő díj nem lesz. Kizáróan teremdíj fejében fogadnak el a pénztárnál önkéntes adományokat.

Az első felolvasó ülést most vasárnap délelőtt tartják a Kath. Körben délelőtt 11 órakor. A Guttenberg dalkör nyitja meg a matinét Petőfi-Erkel: Elvonnék én... című műdalával.

Szavallatokkal szerepelnek Petróczy Alice színművésznő és Marót Anny, akik modern költők műveiből adnak elő. Czegléd Emmy néhány gyönyörű dalt fog énekelni, Czegléd Irén zongora kísérete mellett. Egy fiatal váradai poéta: Papp Lajos verseiből fog felolvasni. Nosz Gusztáv előadása Szigligetiről és egyik tag novellája egészíti ki a műsort. Végül a Guttenberg dalkör énekel.

Ma, csütörtökön

Ejje! 11-12 között

Bűnügyi dráma 7 felvonásban

Egy gyilkosság törvényszéki tárgyalása

A főszerepekben: NORMANN KERRY, a »Prater« kapitánya
CLAIRE WINDSOR

A szünetben minden **Szücs Laci** az első magyar kabaré-
előadás alkalmával énekes kuplékat énekel

HIREK

* **Holnap van Károly trónörökös születésnapja.** A prefektura értesítést küldött az összes egyházak vezetőihez, amelyben felhívja őket, hogy holnap, pénteken, Károly trónörökös születésnapja alkalmából hálaadó istentisztelet tartsanak. A Te Deum minden templomban délelőtt fél 11 órakor lesz és azon a hatóságok képviselői is megjelennek.

* **Pénztárátadás a városházán.** Tegnap délben a városi főpenztárban megjelent Bucico Koriolán dr. polgármester, Benedek Aladár pénzügyi tanácsos, továbbá Veres Béla főszámvevő és a szabadságra menő Rozsly Istvántól átvették a pénztárt s azt Szőke József helyettes pénztárnoknak adták át. Az új főszámvevőnek hivatalba lépése óta ez volt az első nyilvános funkciója.

Jön! Jön! Jön!

PAT és PATACHON

Az Apollo mozgóban.

* **Megérkeztek a 75%-os kedvezményes vasúti igazolványok** a következő hadiözvegyek és hadiárvaik részére: Bak Ilona, Brugovác Alajosné, Balogh Erzsébet, Csapp Sussanna, Eisele Sándorné, Eisele Ilona és Eisele Irma, Fischer Lajosné, Fürész Cecilia, Gecei Zsófia, Gezei János és József, Goldenfeld Milca, Hapka Jánosné, Horváth Gusztávné, Juhászné, volt Böttger Béláné, Katz Irma, Körmendi Károlyné,, Klein Jenőné, Koszta Györgyné és gyermekei, Léby Józsefné, Lepsak Györgyné, Lucskai Sándorné, Makay Istvánné, Marian Dénesné, Mészáros Sándorné, Molnár Erzsí, Petry Árpádné, Piheni Borbála, Roxin Ferenc, Schafthauzer Mihályné, Schüller Péterné, Schwarcz Emila.

Elisabeta, Alexandru, Telcs
Frigyesné, Varga Jánosné,
Voisza Teofilné. A felsoroltak
átvehetik utazási könyvec-
skéiket megyeháza földszint 21.
számu szobában a „Titlu de
Pensiune” felmutatása mellett.
Biroul pensilor de rasboiu.

* **Eljegyzés.** Neumann Margit Nagyvárad és Guttmann Sándor New-York, jegyesek.

* A „Film Riport“ legújabb számában 25 cikk és rengeteg kép mutatja be és ismerteti meg velünk a „Tízparancsolat“ című filmet. Olyan dolgokat ismer meg az olvasó, melyeket eddig csak a beavatottak tudtak. Szinte szemünk előtt készül el a nagy mű, az ötlet megírásától kezdve a felvételek befejeztéig. Ezenkívül tartalmas rádió, grafológia rovatok, meg képpályázat teszik elevenné a „Film Riport“ friss számát, amelynek ára 8 lei.

* **Orvosi hir.** Dr. Zipser Béla hazaérkezett és rendeléseit Str. Sincal (Szmetka György)-utca 1. szám alatt újból megkezdte.

* Ági krém arcfoltokat el-
tüntet. 1

* **Adományok a nyomorító tanító részére.** Az Estilap tegnapi számában feltártuk azt a reitenetes helyzetet, amelybe Puskás Jenő bukovinai igazgató-tanító családja együtt került. A nemesszávú emberek jóindulatára apelláltunk és ma jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy cikkünk visszhangra talált. Ma délelőtt dr Adorján Emil 500 leit, Diósy Lajosné pedig 200 leit juttatott el hozzánk a nyomorító tanító részére. Az adományokat még a délelőtti folyamán kiküldöttük a közkörháznak a Pasteur (Kórház) utca 8. szám alatt lévő belgyógyászati osztályára, a 9. számú szobába. További adományokat szívesen elfogvát a Nagyvárad Estilap kiadóhivatala.

Jön! Jön! Jön!

PAT és PATAÇON

Az Apollo mozgóban

x Művészi fényképfelvételek
Kertész fényképésznél. Bulevar-
dui Regele Ferdinand 2. szám. Ba-
zár épület, feljárt színház oldal,
volt Molnár műterem.

x Keresek 2—3 szoba, fürdőszoba lakást, lehetőleg december 1-re. Lelépést fizetek. Esetleges címeiket Cinca kapitány kér.

Magyari Imre, az angol uralkodóház kedvenc művésze, folyó hó 15-én és 16-án, csütörtökön és pénteken a „Palace” kávéházban hangversenyt tart.

Jön! Jön! Jön!

PAT és PATACHON

Az Apollo mozgóban.

MOZI

— A Dorian-filmszínházban ma, csütörtökön utoljára látható Pola Negri hatásos filmje, a „Cleo“. A mai rohanó életben nem ismeretlen előttünk az olyan karrier, amelyet Pola Negri ebben a filmben végig csinál. A háború utáni évek forgatagában gyakran lett pincérlányból nagyvilági nő és mágnes kisasszonyból pincérlány. Érdekes helyzetekben brillírozik ebben a filmben Pola Negri. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: Mae Murray diadalmas szerepében, a „Fascination“ című filmben.

— **Szücs Laci.** Az első magyar kabaréénekest, a magyar kabaré chansonok megalapítóját, Szücs Lacit, sikerült egyetlen egy napi vendégszereplésre az **Apolló-mozgó igazgatóságának megnyernie.** Szücs Lacit mindenütt ismerik. Kellemes hangja, magával ragadó humora tették őt híressé, helyezték őt a magyar kabaréénekesek táborának élére. — Szücs Laci az Apolló-mozgó kitűnő műsorának az „Éjjel 11-12 közt” című izgalmas bűnügyi drámának keretében minden előadás szünetében lép fel, s énekel 3—4 kedves kuplét, a szerint, hogy a közönség milyen lelkesen tapsolja meg művészetét, mert Szücs Lacinak egyik főerénye, hogy szívesen ad istenadta kincsesházából, ha közönsége megértéssel és elismeréssel adózik igyekezetéért.

A szerkesztő üzenetei

„Bucsut mondok”. Az élet drágulásáról az egyes országokban most készült el a statisztikai kimutatás. E szerint a statisztika szerint 1914 január 1-től 1925 január 1-ig Franciaországban 300 százalékkal drágult a megélhetés, Angliában ez a növekedés 78%; Dániában 100%; Norvégiában 174 százalék; Svédországban 72 százalék; Svájcban 71 százalék; Hollandiában 50 százalék; Belgiumban 42 százalék Spanyolországban 90 százalék; Olaszországban 479 százalék; az Északamerikai Egyesült Államokban 49 százalék; végül Kanadában 42 százalék. Az itt fel nem sorolt országok megfelelő statisztikai adatai még nem állnak rendelkezésünkre. Mindenesetre, hogy az élet drágulását a különböző országokban egymáshoz viszonyítsuk, figyelembe kell venni a pénz romlását is. Tehát Franciaországban az élet drágulása lépést tartott a papírfrank árfolyamának esésével. Olaszországban és Belgiumban viszont az árak növekedése aránytalanul nagyobb, mint a pénzárnyomás esésének mértéke. Érdekes aztán, hogy Angliában, az Északamerikai Egyesült Államokban, Kanadában, Hollandiában és Svájcban, szóval azokon a helyeken, ahol a valuta ismét felemelkedett, vagy elcsúszott fogva megmaradt az arányviszony, — az élelmiszerárak elég jelentékenyen magasabbak most is az 1914 évbeliéknél.

K = ch = J. Kérdéseire itt felelünk: 1. a XIX. században J. W. Goethe; a XX. században Gerhardt Hauptmann; H. Keyserling gróf, a darmstadti „bölcseiség iskolájá"-nak megalapítója. 2. Victor Eftimiu. — 3. olasz: ma még nem lehet dönteni, hogy G. Papini avagy G. D'Annunzio?; spanyol: Don Miguel de Unamuno; észak-amerikai: Henry James.

4. Cseh: Karel Csapek, (a R. U. R. világhírű írója); jugoszláv (szerb): Mierszlav Krleza, vagy Ivo Vojnovich gróf.

Rentier. A kamat, amit a váradí bankok a náluk elhelyezett betétekre adnak, igen különböző. 12-től 20 százalékéig. Legtöbbször a megegyezéstől függ, amit a betevő a bankkal létesíteni tud.

Kiváncsi. Európában a legelső napilap a „Daily Courier” volt, amely 1702-ben jelent meg.

[illegible]

Két kiváló magyar politikus iródai nyitott Budapesten

Az októberi forradalom két vezetője nyitottak meg egy új iródat egymás mellett. Dr. Nagy Vince, a Károlyi-kormány volt belügyminisztere és dr. Pete Márton volt magyar hadügyi államtitkár Budapesten IV. Károly-körút 14. szám alatt közös ügyvédi iródat nyitottak.

A két magyar politikus neve az utóbbi idők magyar politikai életéből eléggé ismert. Dr. Nagy Vince esztendőnkön keresztül szatmári ügyvéd volt. A háború alatt Szatmár városa küldte be a magyar parlamentbe függetlenségi programmal. A puritán jellemű ifjú politikus Károlyi Mihály törhetetlen híve, előbb miniszterelnökségi államtitkár, később belügyminisztere lett a magyar forradalmi időknek. Az 1922-es választások alkalmával újból bekerült a magyar parlamentbe, ahol a megalkuvás nélküli színtiszta demokráciának legbecsületesebb harcosa.

Dr. Pete Márton éveken keresztül volt titkára a függetlenségi pártnak és Böhm hadügyminisztersége alatt államtitkára volt a minisztériumnak.

A két politikus ügyvéd főleg az utódállamok állampolgárainak magyarországi peres, perenkívüli, vagy üzleti ügyeivel fog foglalkozni.

AMIKOR A MASSZÓR JELT AD

Kohn a gőzfürdőben masszírozatja magát. A masször úgy bánik vele, mint a hímestojással, de egyszerre csak egy irtózatosságot csap rá, úgy, hogy zeng bele az egész fürdő.

— Mi volt ez? — riad Kohn.
— Ez önt nem érdekli — mondja a masször.

— Mi az, hogy nem érdekel?
— Ez jel volt a soron következő urnak.

Ruha beszerzés

előtt tekintse meg dus szövet-
rakdárunkat feltűnően olcsó
árak. Előnyös üzletési feltételek.

DARABONT és SZINSZAY uri szabók

Ferdinand
király-ut
új plébánia
palota

Argeman, tapestra, velvet
szőnyegek, abgapest és fuio
valamint spárpa szőnyegekben
a legnagyobb raktár

Leitner Márton Rt.-nél

Gebrüder, Stingl, Mignon
ZONGORA leszallított árban
STERNBERG-nél 4

Nőikabátok

legujabb kivitelben
legolcsóbb árban a

Model áruházban
Vianuța (Szt. János)-utca 6.
kaphatók 1596

Verona: Akit nem sza-
bad szeretni 300.- lei

Tartós békét hoz Európának a locarno-i konferencia

— Az Estilap eredeti távirata —

Locarnóból jelentik: Chamberlain angol külügyminiszter hangsúlyozta az újságírók előtt, hogy már eddig is olyan nagyszámu megállapodás jött létre, hogy a konferencia megünnepülésének felelősségét egyik kormány sem vállalhatja. A legfontosabb eredmény az, hogy nincsen szó egyik fél vereségéről, vagy győzelméről sem, miután az eredmények közös érdekből és kölcsönös jóakarattal adódtak. A külügyminiszter reméli, hogy Locarno meghozza a tartós békét Európának.

Tizennégy állam antiszemita vettek részt a pesti kongresszuson Wrangel tábornok is ott volt...

— Budapesti tudósítónk távirata —

A pesti antiszemita összejövetel leleplezése egyre nagyobb szenzációt kelt. A liberális magyar sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik az akcióval és elítélőleg nyilatkozik róla.

Az Est az antiszemita értekezlet ügyében megszólaltatja dr. Fábiant Béla demokrata képviselőt, valamint gróf Andrássy Gyulát és Pallavicini Györgyöt.

Fábiant Béla kijelenti, hogy nem lepi őt meg az ébredő akciója, azonban

mégis csodálkozik azon, hogy Eckhardt Tibor tárgyalta Cuzával.

— Ebben az ügyben sürgős interpellációt jegyeztem be — mondotta Fábiant — és a parlament előtt kérdi meg Eckhardt-tól: igaz-e, hogy tárgyalta Cuzával? Ha igen, megkérdezte-e Cuzától: mi lesz a beszűntetett magyar iskolákkal és a telepésekkel, mert úgy tudom, e kérdések körül Cuzának döntő szerepe volt.

Andrássy és Pallavicini Eckhardt tárgyalásairól elítélőleg nyilatkoznak.

Az Esti Kurir különben folytatja leleplezéseit és közli az antiszemita összejövetel eddig ismeretlen részleteit. A lap megírja, hogy az értekezlet október harmadikától hatodikáig tartott. A tanácskozásokat a Hungária-szálló egyik kistermében folytatták naponta 9—11 óra közt. Megjelent tizennégy állam antiszemita képviselője, akik közül többen alnéven tartózkodtak a magyar fővárosban. Résztvett a megbeszéléseken Wrangel orosz tábornok is, aki úgy látszik miután az ellenforradalmi frontokon mindenütt súlyos vereséget szenvedett, kiváló katonai tudását ezen a területen próbálja értékesíteni.

Ma nyílik meg a parlament ülészaka

Mi készül a politikai életben

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Ma délből elhangzik a parlament őszi ülészakát megnyitó trónbeszéd és az ország fővárosában újabb erővel indulnak meg a politikai pártok küzdelmei.

Az egyes politikai pártok vezetői csaknem kivétel nélkül már Bukarestben vannak és ez a hét a politikai seregszemlék hete volt.

A liberális párt a miniszterelnök vezetésével összeült, hogy megállapítsa az őszi ülészakán követendő taktika egyességét és kijelölje exponensét a parlament tisztikarába.

Averescu tábornok pártja a Marghiloman konzervatív pártjával megerősödött meg a küzdelemben.

A két leghatalmasabb pártnak a nemzeti pártnak és a parasztpártnak tervbe volt kooperatív működése ügyében napokon keresztül folytatott tárgya-

lások nem vezettek pozitív eredményre. A két párt végrehajtó bizottsága külön-külön tanácskozott és a tanácskozás tárgya főleg az együttes kormányalakításra irányult. A parasztpárt végrehajtó bizottsága alapos megfontolás után határozatot fogadott el, azonban ezt nem közlik a nyilvánossággal, csupán a nemzeti párttal. Annyi mégis kiszivárgott, hogy a határozatban

a parasztpárt megnyugtatta a nemzeti pártot, hogy a kormány ellen a legelkeseredettebb harcot fogja folytatni ebben a ciklusban is.

A két párt közti viszony az utóbbi napokban már majdnem a szakításig feszült volt, ma azután

sikerült mégis olyan megoldást találni, amely egyes esetekben lehetővé teszi a

két párt közti együttműködést.

A jelenlegi ülészak fontos teendői közül kiemelkedik a községi választások lefolytatásának a kérdése, amelyre az egyes politikai pártok már most megteszik az előkészületeket. Így a parasztpárt már értesítette is vidéki tagozatait, hogy minden más párt akciójára való tekintet nélkül haladéktalanul indítsák meg a választói küzdelmet.

Magyar kollégium a berlini egyetemen

A magyar kultuszminiszter kulturális tárgyalásai a német fővárosban

— Az Estilap eredeti távirata —

A berlini Wolff-ügynökség jelenti: Klebelsberg magyar kultuszminiszter október huszadikán Berlinbe érkezik, ahova Becker porosz vallás- és közoktatásügyi miniszter hívta meg. A magyar államférfi kizárólag kulturális tárgyalásokat fog folytatni a német vezető államférfiakkal. Többek között a berlini egyetemen eddig is meglevő

Collegium Hungaricum nagyarányú kiépítését tervezik. Céljuk az, hogy ezt a székelyt teljesen kibővítsék, autonómiával ruházzák fel és olyan arányokban fejlesszék ki, hogy egy teljesen önálló magyar egyetem nivójára emelkedjék, mely a német fővárosban fontos kulturális központ lesz hivatva betölteni.

A magyar kultuszminiszter a berlini egyetem hallgatója volt és Berlinben őt fogadják legszívesebben az összes magyar államférfiak közül.

Tárisi levél az Estilaphoz a nagy kiállítás utolsó vasárnapjáról

A most bezárt tárisi nemzetközi kiállításról küldte az alábbi levelet az Estilaphoz Balázs Béla nagyváradfi fiatalember.

Lassan-lassan eltűnik Páris ez évi szenzációja: a művészetek nemzetközi kiállítása. Hiába itt az őszi; az idegenek mérhetetlen serege haazutazik s a jó párisiak is már inkább a meghitt lokálokban töltik az időt.

Vasárnap este felkerekedtünk, hogy utoljára megnézzük azt a valóban csodálatos pompát, amit elképzelni sem lehet másutt, mint Párisban. Ezt a kis városrészt — még tavasszal — a semmiből napok alatt építették fel. Természetesen, hogy ennek a franciás gyorsaságnak tipikus vezetője volt a területesség, — amelynek itt kivételesen nem látták kárát (nem szólva most arról, hogy a monstruózus hullámvásut már első útja alkalmával leszakadt.) Ugyátszik azonban mégis sajnálják teljesen lebontani a sok cifra takolmányt, mert elhatározták, hogy a masszívabb épületeket meghagyják jövőre és újból kiépítést rendeznek, még tündöklőbb keretek között.

Már messziről piroslík Páris keleti egén a nagy kivilágítás visszfénye. A Place de la Concorde nyüzsgőnek az autók és az emberek. Szédületes ez a vasárnap

esti forgalom. A bejáratoknál a sugárvéveket égnek löveid reflektorok alatt még idegbontóbb a látvány. Egy ur nekem dől, s nagysietve megszólal: pardon monsieur. Hangsúlyozásáról megérezni, hogy magyar.

Nem tesz semmit — jegyzem meg magyarul. — Meg van lépve (ugy látszik rövid ideje van itt, különben tudná, hogy mennyi itt a magyar) de az áradat már tovább sodorja. Benn csillogás, tömeg, lámpások milliói, de sok helyen hiányoznak már az égők és az embersokaság sem akkora már, mint melegebb időben hétköznapi volt.

A különböző nemzetek pavilonjai között visz az út, amelyen léptennyomon valami specialitásba ütközünk. A törököknél finom cigarettákat, a sveciaknál csokoládét, az araboknál az egyhangú tam-tam komikus zenéje mellett, egy erős feketét. Közben a Szajna parttól gyönyörködünk a csillogó estben. Megnézzük a virágos kertet, melynek cserepeit és kis tavát alsó reflektorok világítják, a kárpázatos olasz templomot, az orosz szovjet kubista faépületét, a japán függő vendéglőt és a bárók és mulatók egész sorát.

A III. Sándor hidat roskadáig beépítették a nagy francia cégek kirakataival. De már itt is távozásra való készülődés látszik. Még vibrál, sziporkázik, kigyózik és messze kilométerekre tündököl az Eiffel torony száz meg száz villanykörteiből álló sokszínű csillagképe, melyből diszkrétén bontakozik ki az autógyár neve: Citroen.

A jazz-band-ek és másfajta zenekarok tarka hangzavarában egy kis bazár elé érünk. Bámészkodunk és egy kis üvegburkolt Eiffel-toronyra megiegyezzük, milyen szép. Abban a pillanatban a pilt mögött megszólal egy bájos női hang:

— Szép? Igen? Akkor vegyék meg!

A jelenet kissé meglepő. De aztán kiderül a csinos hölgyről, hogy erdélyi diáklány, aki kíséget a bazárban, hogy egy kis mellékkeresethez jusson.

Ez az utolsó vasárnap a Szajnan, még nagy víziünnepély. Ezer színben ragyogó kis hajók és motorcsónakok pompás látványában gyönyörködik a tömeg. Gyerekek és nők ujjonganak s a férfiak mosolya valami öntelt meglepedettség. A nagy embersokaság olyan, mint egy önfelédgyerektábor. Boldog nép, amelyet ilyen könnyű boldoggá tenni...

Ridikülők Iskolatáskák

utazókisarak, gyermekjátékok, fűsők, kefék, ajándéktárgyak, gyermekkoscsik, gyermekszékek legolcsóbbak

FARKAS Á. házában,
Jörgi Miklós (Zöldfa-utca) 5. 1891

Hallatlan olcsó áru
csiphek és seljemen-
zsinórok érkeztek a
Lux áruházba
Vlahuta (Szent János)-u. 1

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Str. N. Jörgi (Zöldfa-u.) 8.
Behúzás, javítás gyorsan készül.

Az Estilap szellemi sportversenye

Keresztjósorejtvény

(Beküldte: Gy. J.)

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64

(Kettős mássalhangzók két kockában)

Vízszintes sorok: 1. Sokan kapnak ebben tengeri betegséget. 4. Valaha pengették. 6. Vadászemberről található. 9. Kérdő névmás. 10. Amerikai ország. 13. Ép lélek csak ilyen testben van. 15. Az analfabéta nem teszi. 17. A falat ékesíti vele. 18. Ez a pokolban is az. 19. Idegen nyelven bar. 22. Gyapjas állat. 23. Kisfaludy Károly irt egy gyönyörűt. 27. Török név. 29. Mohamedán pap. 32. Mindig ez van. 33. Utazáskor melegít (fonetikusan). 36. Mithológiai alak. 37. D-vel fürdünk benne. 38. Férfinev becézve. 39. Római üdvöz. 40. A városi házban van. 43. Sok belőle az inzolvens. 46. Zsidók közt akad. 47. Indulatsz. 49. A földet falra függesztik. 51. Országutak mentén török. 52. Vadász teszi. 53. Magyar vigjátékíró. 56. Vigyáz. 59. Mezőgazdasági szerszám. 60. Híres magyar államférfi volt. 61. Suszter használja.

Függőleges sorok: 1. Régi óra-

kon látható. 2. Ilyennek kellene lenni minden embernek. 3. Az egyik muzsa. 4. De jó volna sok belőle. 5. Ebbe mindenkit becsalhat a rossz ember. 6. Édes. 7. Görög betű fonetikusan. 8. Kalapot is csinálnak belőle. 11. Minden férfi volt. 12. Sokan fenhordják. 14. A köreit féltette. 16. Van ilyen madár és nővény is. 20. Irányt jelez. 21. Kétszer véve női név. 22. Francia hegység. 23. Vaddisznó anyja. 24. Mostanában kapta vissza működési engedélyét. 25. Magyar ifjúsági író. 26. Egyházi méltóság. 28. Sok kereskedő teszi. 30. Annyi mint a vízszintes 32. 31. Lyukat csinál. 35. Sértetlen másképen. 41. Személyes névmás. 42. Háziállat. 44. Keleti nép. 45. Régi pénz. 46. Minden lakásban van. 47. A földműves szerszáma. 48. Kegyeletesen emléksznék róluk. 50. Gyorslábú állat. 54. Vizi növény. 55. Sokan vesztenek rajta. 57. Sokan dicsekszenek hogy sok ilyenük van. 58. Német személyes névmás.

Kép- és szórejtvények

HÍM

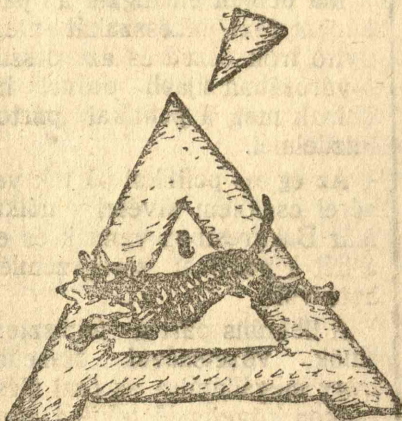
3. Románszky Albert

Nádor g

5.

omén

Németh Pál
Csanda Endre
Reisz István
Dr. Medvigy Ferenc
Révész János

4. Weisz Aurélie

at at

6.

$\frac{9}{10} = 20 - 1$

Megjegyzések.

Az október 8-iki számunkban közölt szórejtvények megfejtése: Talán igen, talán nem. 3. Kutya van a kertben. 4. Erzsébetfalva. 5. Olaszbank. 6. Német nevelőnő.

Helyes megfejtéseket küldtek: De: Löwy László, Pásztor Miklós, Románszky Albert, Waldmann Klári, Szentesi I. Károly, Verő György, Kiss Elek, Veress Margit, Németh József, Ede Ilés, Sándor Jenő, Kovács Dezső, Szemere Pál, Rippner György, Spitzer Géza, Zloch Irma, R. Lindenfeld Tilda, Radó László, Pop Géza, Fehér Elek, Weisz Olga.

A kitűzött jutalmat (a Hegedüs kölcsonkönyvtár egy havi ingyenes használatát) Waldmann Klári Str. C. H. Hasdeu (Hármas-u.) 18. nyerte. Jelentkeztek a kiadóhivatalban.

Tudnivalók. A fentebb közölt új rejtvények megfejtései október 19-ig — hétfőig — beküldendők. A helybeliek személyesen is behozhatják szerkesztőségünkbe vagy kiadóhivatalunkba (Hegedüs Hirlapiroda) a megfejtést tartalmazó levelet, de mindenkor mellékelve lapunknak a rejtvényeket tartalmazó részét. A megfejtő a lakcímét is jelezze. A borítékra ráírandó a „Rejtvényrovat” jelzés.

A megfejtők között egy havi ingyen Nagyvárad Estilap-ot sorsolunk ki.

A rovatvezető üzenetel:

H. I. Köszönet kedves figyelméért, előző két rovatunkból azonban nem azért maradt ki a keresztjósorejtvény, mintha nem volnánk ellátva bőséges anyaggal, hanem mert a pályázati ábra elvette előle a helyet. Egyébként a „kiséget” célzattal beküldött rejtvény sok érzéklről tanusodik. Ha kifogásokat akarok emelni, úgy általában a túltengő nemzetköziséget róhatom föl. Undi Mariska grafikus iparművésznőt alig ismerik Nagyváradon, tuo csak egy bizonyos alakja a latin személyes névmásnak, arja nevü nemzetség nem létezik. Ha szeret ilyesmivel foglalkozni fog Ön bizonyára egész jókat is szerkeszteni.

D. B. Kár volt a fíradozásért, már ismételtelen megüzentem, hogy csak keresztjós, kép- vagy szórejtvényt közlünk.

V. L. Általában minden kockába csak egy betű írható, tehát a dupla mássalhangzók két kockát foglalnak el. Azonban ha a rejtvénykészítő úgy dolgozik, hogy a kettős mássalhangzókat egy kockába teszi, ez is elfogadható, azonban ezt külön meg kell jegyezni. Ha tehát úgy készíti a pályázatát, hogy a kettős mássalhangzók részére egy kockát használ fel, ennek adjon írásbeli kifejezést.

K. L. Elhisszük hogy nehéz, de éppen azért tűztünk ki olyan magas pályadíjat, hogy a munka megfelelő anyagi elismerésben részesüljön.

R. L. Amint láthatja és az első üzenetben olvashatja, leépítésről szó sincs, az azonban rejtélyesen hangzik, hogy azért nem tudta a szórejtvényeket megfejteni, mert nem volt melléttők keresztjósorejtvény.

F. G. On azt írja keresztjósorejtvénynek egyik definíciójaképen, hogy a legkedvesebb női tulajdonság: kéj. Menjen maga kis hamis!

Beküldött rejtvényekről:

L. L. (Kezdetlegések.) — **D. M.** (Egykettő ügyes.) — **G. F.** (Roppant egyszerűek.) **V. Gy.** (Sonja, az nem dal, hanem egy orosz női név. Egy muzsikusként írhat ilyet?)

A. B. (Csak egy közölhető akadt.)

Mokette, peluche, caracule hencsertakarak és ágygarnitúrák óriási választékban
Leitner Márton Rt.-nél

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TÖRTENETEK

Írta: MARTON MANO

(54)

Ebben az időben sok minden történt a cigánysoron. Hogy Karácsonyi Aladárnál maradjunk, a szerkesztő úr egyszerű mit gondolt magában: darabot írt. Szindarabot tudniillik. Váltig kérte Peterdy Sándor a rendező szegény Somogyi direktort, az istenért, szedjék le gyorsan a műsorról azt a gyászos vigjátékot, mert kompromittálják a színházat. Igen ám, de ha egyszer Somogyi Károly édes fiaként szeretett minden újságíró és nem volt az az icurka riporter, akit gondolatban is megbántott volna. Hasztalan, a darab borzasztó végzet, színre került.

Táblás ház, izgalom, koszorú. Más kérdés, hogy a koszorú a zenekarban maradt. Mert a második felvonásban, amikor a szereplők tárt ajtó mellett az ablakon kezdtek ki-bejárni, a közönség előbb kinosan köhécselt, aztán krárogott, izgett-mozgott. Egyszer csak egy szeriózus jelenetnél az erkélyen valaki iszonyut trüsszentett és utána trombitált az orrával. Pisszegtek és nevettek, s ettől kezdve csak pisszegtek és nevettek, míg valahol — vésszes szíréna-jel az alámerülő hajón, —

fültépő fütyű röpköd fel a diákhelyről.

Hátborzongató rémség! Fütyű! A kakasulőről tébolyító sipkoncert felelt. Most már hahotázva dobogott és sípolt a publikum. Mi pedig kétségbeesetten kerestük a szerzőt. Irgalmas isten, ha ez a fiú a szívére veszi! — Nem is láttuk itt — mondta a színpadon rémülten a rendező — valami bolondot csinál, vigyázni kell rá...

Hol ez az ember? A közönség már kezdett kifelé tódulni, de még visítottak a sipok.

— Karácsonyi úr a színészpáholyban van — újságolta a Deutschnéni, a jegyszédő.

Rohanás a legfelső emeletre. Félve nyitunk be a színészek páholyába. Ott volt Aladár. Ki-hajolt a páholy peremén... két ujja a szájában és sípolt, sípolt rettentően, mint egy megbomlott gőzfűrés. Mellette kenyerespajtása, Pintér Imre üvöltött torkaszakadtából:

— Szerző! Szerző!

No ez vigabb történet.

Adorján Emil akkoriban pottyant be akaratlanul a nagy poltikába. Barabás Bélák nyakára küldték a magyarcskéket negyvennyolcasokat: vállalja a képviselőséget. Jött a

deputáció egyik a másik után, Adorján Emil nem akart kötélni állani. Végre is a központból rásürgönyöztek, még csak egy süvegbe való tollra se kell költenie.

biztos a mandátum

és szükség van a pártban az okos emberre.

Hát jó, ha muszáj. A jelölt úr

Várad tiszviselői autóbalesete az érsemlyeni országúton

Ismét a vasúti sorompó...

Sulyos autóbaleset történt tegnap délután öt órakor az Érsemlyén felé vezető országúton. Az autó utasai — mind váradiai — szerencsés véletlen folytán aránylag könnyű sérülésekkel menekültek.

Vértés Márton, a Gazdák Biztosító intézetének helybeli vezértitkára, Soltész István főtiszviselővel együtt az Or. M. 160-as jelzésű autón hivatalos uton jártak az Érsemlyén felé. Tegnap délután az Érsemlyén alatt fekvő Szunyogtanyára igyekeztek. Az autó a lejtős országúton rendes menetsebességgel haladt. A köztség határát érintő vasúti átjáróhoz érkezve,

annak sorompóját nyitva találták.

Amint az autó a vasúti sínpárra ért, a sorompó hatalmas erővel lecsapódott és

jó barátaival és a réztorku kortesekkel kiment a kerületbe. Szétnézett, barátkozott, mondott egy-két beszédet, a jó emberek, a kedves választópolgárok majd megették és bizony úgy látszott, hogy szegény Fassie Tódorért hiába áldozza a tömördek alkotmányos költséget Tisza István. A mandátumra csakugyan fesznek látszott a negyvennyolcasok fiatal jelöltje. Értett a népnyelvén és tudta, mit kell mondani az asszonyoknak...

(Folytatom.)

a kocsis hátsó ülésén helyet foglaló Vértés titkára és Soltész tiszviselőre zuhant.

A rettenetes erejű ütés mindkét utasnak balszemét érte és pedig úgy, hogy mindketten féláljultan estek össze az ülésen. Közben a sofőr mellett ülő kísérő is megsérült, szintén a balszemén, de csak könnyekben. Egyedül a sofőr maradt sértetlen és midőn látta a vérző fejú embereket, azonnal visszafordult és Érsemlyén felé robogott, ahol dr. Andrassy Sándor főorvos be-kötözte a sebesülteket.

Vértésék tegnap este érkeztek vissza Nagyváradra. — Gyógyulásuk jó néhány hétig eltarthat.

A hivatalos vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy mi volt az oka a sorompó lecsapódásának.

Pénz, vers, revolver és nyomorúság egy különös pesti család életében

Leitner-Liszkák fantasztikus élete és tragédiája csak egy papirkereskedés maradt az óriási Leitner-vagyonból

— Budapesti tudósítónktól. —

A háború előtti nemzedék nagyon jól ismerte Budapestnek egyik tipikus alakját: az öreg Leitnert. Leitner M. L. és fia név alatt ma is fennálló papirkereskedése volt a Vilmos császár-ut és Szent István-tér sarkán. Matuzsálemi kort ért férfiú volt az öreg Leitner Márkus, akinek képe és hófehér feje még ma is él három nemzedéknek az emlékezetében.

Az öreg Leitner kifelé bájos, megnyerő, iródmilág, sőt zeneileg is képzett ember volt, de befelé a családi körben igen erőteljes, szinte brutális férfinak mutatkozott. Feleségét és gyermekeit, három leányt és egy fiút erős ökölrel szorította le és csak nagy küzdelem árán tudott akár a fele-

sége, akár valamelyik gyermeke, néha az ő akarata ellen valamit cselekedni vagy elérni.

A hetvenes években Leitner igen gazdag és igen tekintélyes ember volt. Megvolt az üzlete, volt neki a mai Szent István, akkor Lipót-téren egy háromemeletes háza, amelyben a Neues Pester Journal szerkesztősége és nyomdája helyezkedett el, amit azért érdemes feljegyezni, mert a legidősebb Leitner leánynak szerencsje vagy tragikumja az idézett lap kapcsán keletkezett.

Egy nagyszerű és brutális ember

Akkoriban az öreg nagyon előkelő életet folytatott és amennyi-

re ez polgári keretek között le-netséges, a VI. kerületben jelenté-keny politikai szerepet is játszott. Az egész városban ismert nagy Landauerben járt, egyenruhás kocsissal és inasokkal. A Jókai-Radoca választásán nagyban korteskedett és feltűnő fogátja egész nap járta a kerületet és ő maga szórta a pénzt és hurcolta a választókat az urnához.

Költekezési kedve mellett volt neki egy másik nagy gyöngyje: „a nők”. A régi gyapjuutcai német színháznak állandó habitűje volt, ami sok összeütközésre adott alkalmat közte és a felesége között és kétségtelenül rontott a gyermekek lelkiéletén is, akik legzsen-gebb koruktól fogva tanúi voltak az állandó házi perpatvaroknak. Nagyszerű és terhelt ember volt egyszemélyben és nincs mit csodálkoznunk, ha az apai örökség romlásba vitte összes gyermekeit is.

A nagy költekezésnek tönkrejutas lett a vége. A ház elszórt, az üzlet zavarokba jutott, a szép kocsis kocsistól, inasától eltűnt és az öregnek sokat kellett gyalogolnia és robotolnia, míg újra fel tudott vergődni. Csodálatos energiát fejtett ki, jóval a háború előtt már új, az előbbinél nagyobb vagyont szerzett. Vagyonát most már sokkal szerényebben élvezte és kifelé már nem keltett feltűnést.

Liszka

Gyermekei közül csak a Liszkát szerette igazán. A Liszka az a dr. Heller Simonné, aki minap koldusként, egy ablaktalan fiúkében halt meg, pedig ő volt apjának főörököse és nem kevesebb, mint négy házat és jelentékeny készpénzt kapott apjától részint hozományul, részint örökségül. Liszka éppen olyan költői lelkű és véres természetű volt, mint édesapja. Igen kitűnően beszélt németül, angolul és franciául. Német nyelven Heller Liza név alatt adott ki egy verseskötetet és a francia nyelv tanításával tengette utolsó éveit. Az a tragédia, amely Róbert fiával érte és amely gyilkosság gyanúja alatt igazságtalanul még börtönbe is vitte, a rendőrségi riportba tartozik. Három fia közül Róbert neki olyan kedvence volt, mint annakidején ő az apjának és noha ez a fiú tékozlta el a vagyonát és végezetül az utcára tette ki, mégis ennek a fiúnak volt az áldozata és mártírja és utolsó lehelletéig csak őt imádta és róla beszélt. Házassága nem volt boldog, férjével folytonosan egyenetlenkedett és mikor a fiuk felcseperedtek, gyakran megesett, hogy az anya és fiai vad dühben állottak szemben a szitkozódó apával.

Három testvér, három halál

A legidősebb leány még a Lipóttéri házban megismerkedett a Neues Pester Journal egyik munkatársával, dr. Winternitzel és utóbb ennek felesége is lett. Dr. Winternitz felkerült Bécsbe, ott igen tekintélyes szerepet is játszott, kormánytanácsos lett még harminc évvel ezelőtt és a trónörökös művének osztrák szerkesztője volt. Elég tekintélyes állás és látszólag a családi kör is, melyben több gyermek nevelkedett, megfellelt minden tisztes igénynek. Ez egy szép napon Winternitz kor-

Zboray és Dr. Andriska

Nagyvárad legrégibb szűcsés szörme nagyáruházában Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 8. szám alatt

Szörmeáruk nagyválasztékban Hosszu sál bunda 11.000 leitől

1969

mánytanácsosné föbelötte magát. Pont, nincs tovább.

A harmadik leány férjhez ment egy gazdatiszthez, de nem igen tartotta fenn a házközösséget és amíg férje valahol Zemplénben uradalmi tiszt volt, az asszony Budapesten az Ó-utcában egy garzonlakásban lakott és mivel édesatyja nem igen akarta anyagilag támogatni, bizony nagyon szűkös viszonyok között élt és talán nyomorgott is. Fiatalon halt meg.

Valóságos tragikus küzdelem folyt az apa és a fiu között. Sehoggy sem tudtak megérteni egymással, a két egyforma jellem minduntalan összeütközött. Végül a fiu megunta a kellemetlen otthont és megszökött Amerikába. Volt az öreg Leitnernek még egy fia. Mintegy negyvenöt évvel ezelőtt szintén elszökött az apai házból és Amerikába ment, ahol öngyilkos lett.

A második fiu nem lett öngyilkos, hanem asszonnyal és több gyermekkel visszajött Amerikából és az akkor még élő anyjának és Liska nővérének sikerült őt kibélikíteni az apjával, akit bevett cégtársnak: azóta jött az „és Fia” a Leitner M. L. cégbe. A fiu nemcsak élvezte a családi békét, meghalt tuberkulózisban, alig egy évvel a kibékülés után. Az említett papirkereskedés az egyetlen vágyon, ami megmaradt az óriási Leitner-vagyonból és ez most az amerikai asszony és gyermekeinek jogos tulajdona, mert a szülők halála után Liska, mint főörökös, úgy egyezett meg a sógornőjével, hogy az üzletet teljesen rá és gyermekeire hagyta. Ez volt a család ezen egyenes ágának szerencséje, mert különben Liska és Róbert ennek az üzletnek is a nyakára hágtak volna és az öreg Leitner fiának leszármazói ártatlanul koldusbotra jutottak volna.

Két leányának és fiának halála után Leitner is megért pihenni, úgyhogy az öreg, mint hajlottkorú aggasztán itt maradt egyetlen gyermekkel, Liskával.

Az öreg Leitner már nem érte meg kedvenc leánya teljes dekadenciáját. Tudta ugyan, hogy ez a leánya sem boldog, de könnyelmű és epikureus életfelfogásával teltette magát aggodalmain. Ha azonban megérte volna leánya sorsának tragikus fordulatait, matuzsálemi kor dacára talán — ő is öngyilkos lett volna. Dr. Sz. M.

Uri szabó-

üzletemet Str. Saguna Kapucinus-utca 16 szám alatt

megnyitottam

Készíték angol és francia uri divatruhákat a lehető legszolidabb árban

Einhorn Béla 2071

Ertesítés!

Külföldi szakiskolákban folytatott tanulmányutamról hazaérkeztem és teljesen újjászerveztet

Gyermekdival - szalonmal

Horváth Lucia urnő fehérnemű salonjával társulva, Str. Rimánóczy 13. a. **megnyitottam.** Salomonban elvállalom mindenféle **leány és fiu coniectio,** valamint teljes **déde-kelengye** készítését legmodernebb szabásban és elsőrangú munkát nyújtva.

Mosse hirdetés 2095 Tisztelettel

Flegmann Gézané

Ha divatosan és jól akar öltözködni részletfizetés mellett

úgy saját érdekében teljes bizalommal keresse fel a **Stern és Groszmann**

Reklam férfiruha üzletét

Sas-passage 133. (Szenszky mellett)

Öltönyök, raglánok, mikádók és gummiköpenyek óriási választékban

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: A Nagyságos asszonyt már láttam valahol vigjáték, bemutató A bérlet. Sorozat szám 10.

Péntek: A Nagyságos asszonyt már láttam valahol vigjáték, B bérlet. Sorozat szám 11.

Szombat délután fél 4 órakor: Bizánc történelmi dráma, olcsó helyárakkal. Sorozat szám 12.

Szombat este: Májusi muzsika operett bemutató, bérletszünetben. Sorozat szám 13.

Vasárnap délután fél 4 órakor: Bajadér operett, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 14.

Vasárnap este: Román előadás.

Hétfő: Májusi muzsika operett újdonság B bérlet. Sorozat szám 16.

Szerda: Magnetic drámai bemutató (a Titanic katasztrófája) bérletszünetben. Sorozat szám 17.

— Nagyságos asszonyt már láttam valahol, hogy hol azt Fodor László 3 felvonáson keresztül a legfrappánsabb jelenetek és komikus helyzetek nagyszerű egymásutánjával árulja el. A budapesti szerző világhíre lendült kacagató vigjátéka, mely ma este kerül bemutatásra, egy leánykorában csapodár asszonyka kedves kalandjait viszi színpadra a közönség leghangosabb derűltége között. A vigjáték újdonság a legjobb szereposztásban került színre, amennyiben a főszerepeket Jósika Mici, H. Körösi Juci, L. Hollós Juci Tóth Elek, Lengyel Vilmos, Darvas, Madas és Bereng játsszák. A Nagyságos asszonyt már láttam valahol olyan vigjáték, amelyet mindenkinek meg kell nézni, aki valóban és igazán jól akar szórakozni.

— Májusi muzsika. Ez a finom cím kitűnően fejezi ki azt a poétikus hangulatot és melódikus muzsikát, mely Farkas Imre operett újdonságának legfőbb sajátja. A Májusi muzsika éppen úgy, mint a Nótás kapitány közel 300 előadást ért meg Budapesten és az összes magyar színpadokon örökké emlékeztet sikert aratott, jelölve annak, hogy ez az operett szépségeiben, magyaros vonatkozásaiban vetélkedik a Nótás kapitánnyal. A Májusi muzsika nagyszerű szereposztásban kerül nálunk színre, mert a főszerepeket Bellák Aranka, T. Pogány Janka, L. Hollós Juci, Tompa, Sós, Madas, Stoll és Bereng játsszák. A Májusi muzsika szombaton bérleten kívül, hétfőn A, kedden pedig B bérletben kerül színre.

— Délutáni előadások. Szombat délután olcsó helyárakkal Herczeg Ferenc örökbeccsű drámája a Bizánc kerül színre Jósikával, Benes Ilonával, H. Körösi Jucival Petróczy Alizzal, Tóth Elekkel, Lengyel, Darvassal, Gróffal, Sossal Hetényivel, Stollal, Madassal és Berenggel a főszerepekben. — Vasárnap délután a Bajadér megv

seznációs sikerrel bemutatkozott Gaizler Lolával, Bellák Arankával, Ocskayval, Págerrel, Sossal, Heti vel a főszerepekben.

— Magnetic. Pásztor Árpád riporteri szemmel választotta ki új drámájának a Magneticnek a témáját, amennyiben a 12 évvel ezelőtt elsüllyedt Titanic személyszállító hajó katasztrófáját állítja színpadra. Emlékeztet még, hogy a kitűnő magyar író Vengerkák című drámája milyen nyúl bele az élet rejtelmébe és az emberi szenvedélyek örvényébe. U, darabjában még több alkalom nyílik erre Pásztor Árpádnak, mer süllyedő hajó fedélzetén a ha félelem a legvadabb emberi mlatokat teszi urrá a társad kanven. A Magnetic nálunk kit előadásban kerül színre szer este, mert a próbák már jav tolynak és a főszerepeket Jósika Mici, H. Csillag Emmy, Petróczy Aliz, Tóth Elek, Lengyel, Darvas, Madas, Stoll, Bereng alakítják. A Magnetic előadására már most felhívjuk a közönség figyelmét, mert senkinek sem szabad elmulasztania, hogy az a ritka érdekes és hatásos drámát megnézze.

SPORT

Aki három egyesületben játszik egyszerre

A nagyvárad sport legújabb szenzációja.

Nem szoktunk meglepődni a várad sportélet furcsaságain, de az alábbi eset annyira egyedülálló, hogy ide kívánczik a nyilvánosság elé. Az ügyet a legnagyobb diszkrécióval kezelik és csupán annyit sikerült megtudnunk, hogy egyik játékos egyidejűleg a NAC-ban, az Egyetértésben és a Makkabeában is le volt igazolva.

Ebben, a sport történetében szinte egyedül álló ügyben a sportszövetség elrendelte a legszigorubb vizsgálatot, a melynek lefolytatásával L a z János főtitkár, Ilie Andor és K a k a István szövetségi tagokat bízta meg.

Sportkörökben élénk kíváncsisággal tekintenek az érdekes ügy fejleményei elé.

Egyetértés—Makkabea.

Négy várad egyesület áll szemben vasárnap délután egymással, hogy az értékes bajnoki pontokért felvegye a küzdelmet. A mérkőzések mind a négy csapatra egyforma jelentőséggel bírnak és rendkívüli módon befolyásolják a várad bainokság kialakulását.

A NAC-nak, bár nagy klasz zisdifferencia van közte és a bihorul között, nem éppen könnyű feladata van és a bainokcsapatnak komolyan meg kell majd dolgoznia az értékes két pontért. Ugyisintén egészen nyílt a helyzet a Makkabea-Egyetértés között is. Az őszi fordulóban mind a két csapat egyformán szeszélyes formát mutatott. Feltűnően szép eredmények után meglepetésszerű vereségek következtek. Ilyenformán igazán csak a momentán diszpozíciótól függ, hogy melyik csapat kerül ki a küzdelemből győztesen.

Mig idehaza négy várad egyesület áll ki a porondra, addig az ötödik várad egyesület, a népszerű Törökves Szalon-tára rándul át, ahol az ottani NSC-vel játszik bajnoki mérkőzést. A Törökves győzelme biztosra vehető

3-as Wertheim-cassa

sürgősen eladó

STERNBERG-nél 3

30 leierért

alakítsa át

hoi filckalapját a

KEIN SIMON

cégnél Ferdinand király (Rá-óczi)-ut 5. Park-szálloda épület a legdivatosabb bécsi és párisi formákra 24 óra alatt 1896

Leszállított árak!

Beöltös-, uborkás üvegei mivel a szezon mulik, minden árban kiárusítjuk!

Tábla-ablak üvegei

asztalosoknak, építésznek nagyon olcsón, kartelenküli árakban szállítunk

Kereskedőknek lámpát, lámpást, csöveket kivételes árakban

Eladás nagyban, kicsinyben

Fraji KOMLÓS Testvérek

Oradea-Mare-Nagyvárad Jorga Miklós (Zöldfa)-u. 13. Üveg, porcellán, kőedény gyári raktár

Telefon 3-72.

A román revü-társulat szenzációs sikere Nagyváradon

Constantin Tanase staggione társulata két estén át vendégszerelt a nagyváradai színházban. Mindkét este látványos revüket játszott, még pedig óriási sikerrel. A Bon soir Bucuresti került színre. A revü végtelenül ötletes, politikai szatíráról hemzsegő, világvárosi nivóju darab, tele szébbnél-szebb táncokkal, ragyogó toalettekkel és elegáns görölkkel. A publikum soraiban a magyar társadalom igen sok előkelőségét is láttuk, akik már a szójátékok finomságait és a legelrejtettebb politikai célzásokat is élvezték. A zsúfolt házak valóságos ünnepeltek a román színtársulatot, mely a legszebb emlékekkel távozott Nagyváradról.

Egy váradai jólékony-egylet sportünnepélye

A nagyváradai patronázs-egylet közli, hogy a helyi kerületi sportszövetség támogatásával nagyszabású sport-ünnepélyt rendez alapjának növelése céljából. Ez az ünnepség 1925 november 1-án reggel kezdődik a Rhédey-kertben és folytatódik délután a Károly trónörökösről elnevezett sporttéren. Változatos és vonzó programját későbbben teszük közzé.

Magyari Imre Nagyváradon muzsikál

Szerencsések vagyunk Burákkal. Azért is, mert minden este hallgathatjuk ennek a csodálatosan tehetséges két embernek a muzsikáját, akiket tulajdonképpen nem is becsülünk meg értékük szerint. Akkor tudjuk csak meg, kik ezek a Bura Sanyiék, amikor más „népzene-szereket” hall az ember.

Mondom, nemcsak azért vagyunk szerencsések, mert ők itt muzsikálnak a Palace-ban, hanem azért is, mert a cigányok koronázatlan királya, az öreg Radics meg Magyari Imrék is családi kötelékkel fűződnek a Burákhoz. Amikor lejönnek meglátogatni őket, Vajda Sándor, a Palace népszerű tulajdonosa mindig megnyeri egy pár estére szóló muzsikálásra a cigánymuzsika fejedelmét. Alig pár napja, hogy az öreg Radics muzsikájában gyönyörködöttünk, ma este már Magyari Imre játszik a Palaceban. Magyari Imre Londonban a Covent-Garden színházban hódította a közönséget, muzsikált Liverpoolban, Manchesterben és a többi nagy angol városokban. Az angol király és a trónörökösnek játszott Magyari bandájával és így érthető, ha Nagyváradon felfokozott érdeklődéssel tekintenek a csütörtöki és pénteki hangversenyek elé.

Mah-Yong játékszabályok és elszámolás ára 40 lei

Kapható a Hegedüs Hirapirodában

Szabad-e a fogházörnek a rabokat bántani?

Magrini ügyész érdekes vádbeszéde egy váradai törvényszéki tárgyaláson

Hivatalos hatalommal való visszaélés címén emelt vádat az ügyész Tyurbe György és Pap Imre fogházörök ellen, mert a nagyváradai ügyész fogházában két elítéltet súlyosan bántalmaztak.

Ma tárgyalta az ügyet a törvényszék Manea-Aliquander tanácsa. A vádlottak azzal védekeztek, hogy egy szökést megkísérlő rabot bántalmaztak. A kihallgatott tanúk, köztük Cosereanu fogházigazgató igazolták a vádlottak állítását.

Magrini ügyész, a vád képviselője tartalmas beszédben mutatott rá, hogy a modern kriminológiával nem egyeztethető össze a fogházakban az inkvizíciós eljárás.

A fogházör ne hóhérja, hanem

tanítója legyen a kezére bízott foglyoknak.

A fogházigazgató vallomása megjegyzéssel, hogy az nem tudhatja, mi történik a cellákban, ahol

a fegyőr valóságos zsarnok.

Súlyos büntetést kér, mert olyan embereket bántalmaztak, akik nem tudtak védekezni sem.

Tacian Roman védő cáfolja az ügyész szavait. Nem hiszi, hogy inkvizíciós eljárást alkalmaznak a nagyváradai fogházban. Ez esetben az történt, hogy egy rabot szökésben gátoltak meg és eközben érte sérülés. Kéri a vádlottak felmentését.

A bíróság rövid tanácskozás után a vádlottakat felmentette.

Négyezer elintézetlen kérvény...

Bukaresti lap szenzációs cikke az erdélyi lakásrekvirálásokról

Az erdélyi lakásrekvirálások ügyében a Lupta tegnapi számában igen érdekes cikket olvastunk. Minden kommentár nélkül közöljük le; mindenki levonhatja belőle a konzekvenciákat.

A cikk a következőképpen hangzik:

Az új területeken a lakásinség a legnagyobb mértékben érezhető. Állami tisztviselők csak a legnagyobb nehézségek árán tudnak lakáshoz jutni. — Minthogy a kereslet és kínálat törvénye szerint nagyon magasra emelkedett a lakbér, a kormány elhatározta, hogy energikus rekvirálásokkal fogja az erdélyi nagy városokban a tisztviselőket lakáshoz juttatni. A mai életviszonyok mellett ugyanis a kinevezett állami tisztviselők kénytelenek voltak lemondani állásukról, mert fizetésükből nem tudták a lakbért fizetni.

A rekvirálásokból azonban nagy visszaélések keletkeztek. Egész nagy családokat lakoltattak ki, hogy négy-öt szobás lakást adjanak egy-egy nőtlen tisztviselőnek, vagy fiatal hivatalnoknak.

A szabálytalan rekvirálások ellen felelősséget lehet beadni egy olyan bizottsághoz, amely a belügyminisztériumban működne.

De ez a bizottság, — habár felállították, — még sem funkcionál. A benyújtott akták, a belügyi államtitkár elé kerülnek, akinek sokkal több dolga van, mintsem a felelősségi bizottsághoz címzett négyezer ügydarabot elintézhessen.

Ilyenformán egyes hatóságok, amelyek eddig is visszaéltek hatalmukkal, nyugodtan folytatják a visszaéléseket. A lakosság elégedetlensége napról-napra növekszik és a legkevésbé vétkesek, a lakás nélküli tisztviselők is szenvednek, mert még mindig nem tudják a lakáshoz jutni.

Nem volna-e lehetséges, hogy a

belügyminiszter alkalmazza a törvényt? Nem kezdhetné-e meg a felelősségi bizottság működését, úgy, ahogy azt a minisztérium valóban előírja? Csak így képzelhető el az, hogy végre igazságot szolgáltassanak és a négyezer felelősséget végre elintézzék.

* A drágcsékei állomás sikasztó főnöke a bíróság előtt. Még 1923 novemberében történt, hogy a drágcsékei állomás pénztárát ismeretlen tettesek feltörték és onnan 29.500 lejt, a munkások fizetésére érkezett összeget ellopták. A nyomozás során felmerült adatok alapján az ügyész Bogdan Vossile állomásfőnök ellen, akit a CFR közben szolgálatából el is bocsátott, — hivatali sikkasztás címén emelt vádat. A törvényszék Manea-tanácsa ma dél-

előtt tárgyalta az ügyet. A vádat Magrini ügyész képviseli, a védelmet dr. Rosenthal Ferenc ügyvéd látja el. Lapunk zártakor a tárgyalás folyik.

Beszűntették Váradon az ideiglenes állampolgársági igazolványok kiállítását

Mint köztudomású, a fényképes személyazonossági igazolványokhoz vagy román utlevél, vagy ennek hiányában állampolgári igazolványt kellett felmutatni. Az állampolgársági hivatal heteken keresztül, teljesen díjtalanul ki is állította ezeket az úgynevezett ideiglenes állampolgári igazolványokat, amelyek az eredetivel teljesen egyenlő értékű bizonyítók erővel bírtak.

A publikum különösen az első napokban ugyszólván ostrom alá vette a hivatalt, amely hivatalnokainak megszorított létszáma ellenére is csak nagy nehézségek árán — a folyó ügyeket félretéve — tudta az igényeket kielégíteni. Időközben a személyazonossági igazolványok kiállítását 10 napra felfüggesztették. Ez a körülmény aztán arra késztette dr. Borbély Dezsőt, az állampolgársági hivatal agilis vezetőjét, hogy előterjesztést tegyen dr. Vostinár János főjegyzőnek arra vonatkozóan, hogy az ideiglenes állampolgársági igazolványok kiállítását néhány napra függeszesse fel. Ezt az időt fogják aztán felhasználni a restanciák feldolgozására.

Dr. Vostinár János az előterjesztést helyeselte és elrendelte, hogy holnaptól kezdve további intézkedésig az állampolgársági hivatal szüntesse be az ideiglenes igazolványok kiadását.

Fiatalközönséget tartóztatott le a váradai rendőrség

Két szép leány és négy fiatal fiú tolvajlásai

A rendőrség élénk folyosóit ma komoly szenzáció hangulata hatja át. Nagy fogást csináltak a detektívek. Hat serdülő gyermek került ma az igazságszolgáltatás kezére. Tolvajok és betörők. Gyermekek. Két feltűnő szép lány, alig tizenhat-tizenhétéves mindkettő. És négy hasonló korú fiú. Mindannyian jómódú szülők hajlékában látták meg a napvilágot. Aztán — talán kevés figyelmet fordítottak rájuk a szülők. Igen, ez a nagy fogás, a rendőrség mai szenzációja.

A lányok, kicsit sápadtak ugyan, de nem lehet elvitatni tőlük azt, hogy szépek. Nyulánk, karcsu mindkettő, félénk tekintetükben, ahogy a kihallgatást végző rendőrtisztviselőre néznek, elszántság lappang. A nagyobbik vállára egy tépett kendődarab terül. A kisebbiken kosztümbukát. Rajtuk már talán nem lehet segíteni. Egy ideig ültek a szamosuivári javító-

intézetben. És most romlottabbak, mint valaha. Késett szöke hajtin-csek villannak elő divatos kalapjaik alól. A két lányt Kolozsváron tartóztatták le egy fiatalember följelentésére, akit a vonaton, meglóptak. A kolozsvári rendőrség már jól ismerték a testvéreket. Kihallgatásuk után átkísérték Nagyváradra, illetőségű helyükre. Most ott állanak Borodi rendőrtisztviselő előtt, aki kihallgatásukat végzi. A rendőrtiszt egymás után sorolja föl előttük az elkövetett lopásokat, amelyeket minden kerteles nélkül beismernék.

A négy fiatalember közül egyik sem érte még el a huszadik életét. In flagranti érték őket a Minel (Bányász) 14. számú házban. A padlásról ereszkedtek be éppen a ház egyik lakásába.

A rendőrség a nyomozást tovább folytatja s a kiskorúakat holnap átkísérik az ügyészéhez.

